

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.437.2024
Warszawa, 16 stycznia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr **6984** złożoną do Ministra Sprawiedliwości przez Panią poseł Barbarę Grygorcewicz w sprawie *ośrodków wychowawczych*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Minister Sprawiedliwości jest organem prowadzącym okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze oraz schroniska dla nieletnich. Nadzorowanie procesu resocjalizacji w innych placówkach dla nieletnich, które nie podlegają bezpośrednio resortowi, a pełnią rolę ośrodka wychowawczego, w tym młodzieżowe ośrodki wychowawcze, pozostaje poza jego właściwością. Resortem odpowiedzialnym za młodzieżowe ośrodki wychowawcze jest Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Ad 1

W związku z wydarzeniem, do którego doszło 21 listopada 2024 r. na terenie Okręgowego Ośrodka Wychowawczego w Jerzmanicach-Zdroju, w Ministerstwie Sprawiedliwości powołano sztab kryzysowy, który monitoruje sytuację w ośrodku.

Ponadto zarządzono przeprowadzenie kontroli przez wizytatora, który jednocześnie przez kilka dni prowadził bezpośredni nadzór nad bieżącą sytuacją w placówce oraz monitorował działania podejmowane w celu poprawy warunków i bezpieczeństwa w placówce. Na podstawie przeprowadzonej kontroli zostało sporządzone sprawozdanie, które wykazało nieprawidłowości w zakresie braku właściwego nadzoru pedagogicznego dyrektora nad nauczycielami oraz niezapewnienie bezpieczeństwa wychowankom poprzez doprowadzenie do sytuacji, że w placówce doszło do użycia wobec nich przemocy fizycznej. O stwierdzonych nieprawidłowościach powiadomiono Prokuraturę Rejonową w Złotoryi oraz Rzecznika Dyscyplinarnego dla Nauczycieli przy Wojewodzie Dolnośląskim.

Decyzją Ministra Sprawiedliwości, dyrektor ośrodka został odwołany z pełnionej funkcji. Stanowisko p.o. dyrektora na czas określony od 27 listopada 2024 r. do 26 maja 2025 r. powierzono innemu pracownikowi.

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych na terenie ośrodka ujawniono kolejne nieprawidłowości związane ze stosowaniem przemocy wobec wychowanków. O powyższym powiadomiono prokuraturę i rzecznika dyscyplinarnego, a pracownicy odpowiedzialni za naruszenie nietykalności cielesnej nieletnich zostali zawieszani w pełnieniu swoich obowiązków.

5 grudnia 2024 r. w Ministerstwie Sprawiedliwości odbyła się narada z dyrektorami wszystkich okręgowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Głównym tematem rozmów były nieprawidłowości ujawnione w ośrodku w Jerzmanicach-Zdroju. Podczas spotkania uczestnicy dyskusji opracowali wstępną listę wniosków, które mają na celu poprawę bezpieczeństwa nieletnich w placówkach resocjalizacyjnych.

Rekomendacje, jakie wypracowano podczas spotkania są dostępne na stronie internetowej resortu sprawiedliwości pod linkiem:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/kryzys-w-jezpanicach-zdroju-konsultacje-wiceministry-z-dyrektorami-osrodkow-wychowawczych>

Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości wystąpiło do Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości o przeprowadzenie pogłębionej analizy praktyk orzekania o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci umieszczenia nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz okręgowym ośrodku wychowawczym.

W celu wzmocnienia działań nadzorczych, planowane jest zwiększenie liczby wizytatorów oraz przeprowadzenie ewaluacji modelu kontrolowania i wspierania okręgowych ośrodków wychowawczych. Wspólnie z Instytutem Psychiatrii i Neurologii w Warszawie oraz Polskim Towarzystwem Suicydologicznym, resort sprawiedliwości planuje wdrożenie cykli szkoleń, których tematyka będzie dotyczyć zapobiegania próbom samobójczym nieletnich w placówkach resocjalizacyjnych.

Jednocześnie informuję że w Ministerstwie Sprawiedliwości powołany został zespół ekspercki, który rozpoczął pracę nad nową ustawą o resocjalizacji nieletnich. Założenia nowej ustawy mają przede wszystkim zwiększyć bezpieczeństwo wychowanków, podmiotowość oraz urealnić ich proces resocjalizacji.

Założenia nowej ustawy przewidują podniesienie dobrostanu psychicznego nie tylko wychowanków placówek resocjalizacyjnych, ale także zatrudnionej tam kadry. W tym celu nowe prawo zakłada m.in. przeprowadzanie okresowych audytów i rozpoczęcie cyklicznej superwizji dla kadry zajmującej się procesem resocjalizacji nieletnich.

Podjęto również decyzje o wsparciu psychologicznym pracowników ośrodków poprzez zorganizowanie szkoleń z radzenia sobie ze stresem, których celem będzie budowanie odporności psychicznej na trudne sytuacje wychowawcze, a także opracowanie najskuteczniejszych strategii zarządzania stresem w życiu zawodowym.

Ad 2

Każdy zatrudniony w okręgowym ośrodku wychowawczym pracownik pedagogiczny musi posiadać kwalifikacje szczegółowo określone w § 23 rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2023 r., poz. 2102). Za zatrudnienie kadry, zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami, w tym za bezpieczeństwo na terenie placówki odpowiada dyrektor.

Ad 3

W świetle obowiązujących przepisów¹, dyrektor okręgowego ośrodka wychowawczego, zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich, sprawuje nadzór pedagogiczny nad nauczycielami, zapewnia im warunki niezbędne do realizacji zadań placówki oraz ponosi

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, Dz.U. 2024 poz. 978, art. 332.

odpowiedzialność za jej działalność. W związku z tym, to dyrektor danej placówki resocjalizacyjnej jest odpowiedzialny za nadzorowanie pracy kadry oraz prowadzenie procesu rekrutacyjnego pracowników.

Minister Sprawiedliwości jako organ prowadzący okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich sprawuje nad nimi nadzór zwierzchni² i pedagogiczny³, poprzez m.in. planowane i doraźne kontrole⁴.

Nadzór nad wykonywaniem orzeczeń o umieszczeniu nieletnich w okręgowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich, sprawuje również sędzia rodzinny, wyznaczony przez prezesa sądu okręgowego, w okręgu którego znajduje się placówka⁵.

Placówki resocjalizacyjne dla nieletnich, prowadzone przez Ministra Sprawiedliwości są kontrolowane także przez inne instytucje, w tym Najwyższą Izbę Kontroli oraz Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

² Tamże, art. 340.

³ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, art. 60 ust. 4, Dz.U. 2024 poz. 737 z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, Dz.U. z 2020 r. poz. 224, art. 6 ust. 3 pkt 1; Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, dz. cyt., art. 340.

⁵ Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, dz. cyt., art. 143.